

Nr 185.

Av herr **Höglund m. fl.**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående indragning av vissa befattningar vid postverket.

Kraven på sparsamhet med statens medel ha under den senaste tiden framförts med allt större styrka ifrån många håll.

Med all önskvärd tydlighet framgår, såväl av de åtgärder som från regeringens sida under senaste tiden vidtagits som ock av årets statsverksproposition, att regeringen för sin del helt och fullt ansluter sig till dessa krav. Tidsläget torde ock vara sådant, att varje möjlighet till besparingar är förtjänt av beaktande, även om dessa besparingar ej omedelbart låta sig inkasseras.

Under sådana omständigheter är det ju förklarligt, att statens affärsdrivande verk bli föremål för särskild uppmärksamhet. Stora indragningar ha visserligen där redan föreslagits, men dessa ha i första hand gått ut över järnvägarna och huvudsakligen över den lägre personalen därstädes.

Postverket har däremot icke blivit på samma sätt uppmärksammat.

Om man ser på förhållandena vid nämnda verk finner man, att de högre tjänstemännens antal ökats i avsevärd hög grad, särskilt gäller detta kontrollörer och förste postexpeditörer. Enligt 1902 års stat fanns det 34 kontrollörer, men för närvarande finnes det omkring 350 kontrollörer och förste postexpeditörer. Denna senare befattning är tillkommen efter år 1902.

Vid betraktande av denna stora ökning av de högre posttjänstemännens antal, gör man sig ovilkorligen den frågan: har arbetet vid postverket ökats i lika hög grad? Att så icke är förhållandet framgår av nedanstående, från postmannahåll givna tabell, över antalet postförsändelser och chefspersoner år 1902 jämfört med år 1920 från 12 postkontor.

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 4 saml. 61 häft. (Nr 185—186.)

Kontor	Antal försändelser		Chefspersoner	
	1902	1920	1902	1920
Hälsingborg	5,897,889	8,741,435	En postm.	En postm., två kontrollörer, tre 1:ste postexpeditörer.
Kristianstad	2,432,533	4,597,577	»	En pm., en ktr., två fpx.
Landskrona	1,101,400	1,544,269	»	En pm., en ktr., en fpx.
Karlstad	1,559,594	7,102,685	»	En pm., en ktr., två fpx.
Skövde	1,815,659	2,011,344	»	En pm., en ktr., två fpx.
Vänersborg	1,236,123	1,793,908	»	En pm., en ktr., en fpx.
Linköping	4,210,055	7,504,276	»	En pm., två ktr., två fpx.
Nyköping	2,703,379	5,032,603	»	En pm., en ktr., en fpx.
Visby	1,803,266	3,555,894	»	En pm., en ktr., två fpx.
Falun	2,358,180	4,919,269	»	En pm., en ktr., två fpx.
Gävle	3,419,073	8,359,536	»	En pm., två ktr., tre fpx.
Hudiksvall	1,258,276	2,176,637	»	En pm., en ktr., en fpx.

Sålunda ha för Hälsingborg försändelserna ökats med omkring 50 proc. men chefspersonerna med 500 proc. och för Skövde erhållas siffrorna 10 resp. 300. Som synes har chefspersonernas antal ökats oproportionellt mycket i förhållande till postförsändelserna.

Tidigare fanns det av de fullt utbildade tjänstemännen vid lokal-förvaltningarna egentligen endast postmästare och postexpeditör, och då voro göromålen ej mer än nödvändigt klassificerade. Vid tillsättandet av de många högre tjänstemännen, som fingo sina verksamhetsområden förlagda emellan postmästare och postexpeditör, synes man emellertid ha genomfört en allt för långt gående klassificering som synes ha medfört att man, för att ge arbete åt dessa nya tjänster, måste taga en del sådant från de högre och en annan del från de lägre tjänstemännen.

Skapandet av kontrollörs- och förste postexpeditörstjänsterna synes ej heller kunna motiveras med ett behov av flera förmän vid arbetets ledning och övervakande. Postmästarnas verksamhet torde nämligen vara av sådan beskaffenhet, att dessa själva kunna utöva det behöfliga förmannskapet. Detta så mycket mer som de s. k. lägre tjänstemännen fått kontrollanter och förmän från sin egen kår.

Vid postkontor finnes det för föreståndaren ingen sådan yttertjänst att ansvara för och kontrollera, som en föreståndare vid en järnvägsstation alltid har att ägna tid åt, varför det på goda grunder kan antagas att det erforderliga kontrollerandet av arbetet inom postkontor kan utföras av

postmästaren själv. Det övriga inom ett postkontor förekommande arbetet är ju egentligen expeditionsarbete, för vars utförande det icke kan behövas kontrollörs- och förste postexpeditörstjänster. Sålunda torde det å de flesta postkontor icke vara nödvändigt att mer än föreståndaren innehar högre tjänsteställning. Detta har också tidigare varit förhållandet.

Betjänandet av allmänheten, s. k. kassatjänst, är för närvarande uppdraget åt tjänstemän i lägst postexpeditörs grad. Vid statens järnvägar betjänas allmänheten vid biljettförsäljning och vid godsexpedition i stor utsträckning av billigare arbetskraft. Detta torde också kunna gå för sig vid postverket. Försäljning av frimärken, mottagning och utlämning av inrikes postförsändelser samt mottagning av abonnemang å tidningar o. d. torde kunna utföras av mindre kvalificerad arbetskraft.

Med utgångspunkt ifrån, att det icke bör finnas flera tjänstemän i chefs- och förmansställning än som är oundgängligen nödvändigt, att all onödig klassificering av postarbetet ej är nyttigt, att för göromålens utförande icke bör användas högre kvalificerad arbetskraft än göromålens vikt kräver, synes det nödvändigt att vissa tjänstegrader avlägsnas och vissa förändringar i tjänstemännens verksamhetsområden företagas.

Det är uppenbart att genom avlägsnandet av allt överflödigt befäl och de förenklingar av arbetet, som bleve en följd härav, skulle uppkomma stora möjligheter till besparingar.

Av finansministerns anförande till statsrådsprotokollet vid finansplanens framläggande framgår att uppmärksamheten alltjämt kommer att inriktas på möjligheter till indragningar och förenklingar i förvaltningen, och synes det vara alla skäl uti att de här berörda förhållandena även komma under omprövning.

På grund av vad ovan anförts, hemställes,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, det Kungl. Maj:t måtte taga under omprövning, huruvida och i vad mån genom en omläggning av arbetsfördelningen inom postverket en indragning av kontrollörs- och förste postexpeditörstjänster skulle kunna företagas.

En av postexpeditör hr Hj. Blomster, Göteborg, utarbetad P. M., vari ovanberörda förhållanden närmare belysas, kommer att tillhandahållas vederbörande utskott.

Stockholm den 30 januari 1923.

C. W. O. Höglund. Nelly Thüring.

J. Hedvall.
Algot Sjöström.

